

Vår saksbehandler
Torill Skår, tlf**Saksgang:**

Pol. saksnr.	Politisk utvalg	Møtedato
	Komite for helse og omsorg	
	Bystyret	

Høringsuttalelse NOU 2010:5 "Aktiv deltakelse, likeverd og inkludering - et helhetlig hjelpemiddeltilbud"**Rådmannens forslag til vedtak:**

Arendal bystyre støtter mål om aktiv deltakelse, likeverd og inkludering hvor et helhetlig hjelpemiddeltilbud er viktig bidrag til dette.

Arendal bystyre støtter ikke forslag om kommunalt ansvar og finansiering av basishjelpemidler i dagliglivet slik det framkommer i NOU 2010:5 fordi dette vil gi en mer kompleks ansvars- og oppgavefordeling enn det som er dagens ordninger.

Bakgrunn / Saksfremstilling:

Arbeidsdepartementet har sendt til høring "NOU 2010:5 "Aktiv deltakelse, likeverd og inkludering – et helhetlig hjelpemiddeltilbud", med høringsfrist 15. Oktober. Et utvalg har arbeidet med å foreta en helhetlig gjennomgang av forvaltning, organisering og finansiering på hjelpemiddelområdet med hovedformål å få en vurdering av mulige langsiktige grep som kan gi varige og effektive kvalitets- og kompetanseforbedringer i systemet for formidling og forvaltning av hjelpemidler.

Hovedmålet med hjelpemiddelsystemet er å bidra til aktiv deltakelse, likeverd og inkludering for personer med funksjonsnedsettelse i arbeid, utdanning og daglig liv. Utvalgets mening er at disse målene ikke kan nås uten et hjelpemiddelsystem der brukernes behov og sikring av tilgang til riktige hjelpemidler og nødvendig tilrettelegging til rett tid er sentrale hensyn. Utvalget konkluderer med at dagens hovedmodell må justeres med tanke på organisering, finansiering og regleverk med begrunnelse at dagens system på lengre sikt ikke er tilstrekkelig fleksibelt og robust i forhold til å innfri hovedmålet.

Det har vært en betydelig vekst i statens utgifter til hjelpemidler. Hjelpemiddelområdet har årlige kostnader på ca syv milliarder kroner. Finansieringen av hjelpemidler er i dag delt mellom stat, kommune og arbeidsgivere. Kommunene har ansvaret for hjelpemidler som skal dekke midlertidige behov og hjelpemidler til brukere innlagt i kommunale institusjoner (med unntak av forflytningshjelpemidler og syns- og hørselshjelpemidler). Kommunene har også et ansvar for formidlingsprosessen samt utrede behovet for - og gi opplæring i bruken av hjelpemidler.

Statens ansvar er primært hjemlet i folketryktdloven og omfatter mange ulike tiltak og stønader, herunder et landsdekkende system av 19 hjelpemiddelsentraler. Staten har i tillegg, gjennom de regionale

helseforetakene ansvaret for behandlingshjelpemidler i og utenfor institusjon etter spesialisthelsetjenesteloven. Husbanken har ansvar for tiltak som utbedring og tilpasning av bolig. Arbeidsgiverne har ansvar for å tilrettelegge arbeidsplassen etter arbeidsmiljøloven.

Utvalgets forslag til endringer i hjelpemiddelforvaltningen bygger i stor grad på sektoransvarsprinsippet. Dette prinsippet innebærer at ansvaret for hjelpemidler legges til den myndighet som har ansvaret for sektoren hvor hjelpemidlet kommer til anvendelse. Utvalget ser dette i praksis slik at kommunene skal ha ansvaret for hjelpemidler i dagliglivet, at opplæringsmyndighetene får ansvar for hjelpemidler innen opplæring og at spesialisthelsetjenesten får ansvar for behandlingshjelpemidler. Begrunnelsen for dette er at bruken av hjelpemidler da sees i sammenheng med andre virkemidler en har tatt i bruk og at dette motvirker uklare ansvarsforhold. Utvalget foreslår også at retten til hjelpemidler i større grad enn i dag hjemles i sektorlovgivningen.

Utvalget mener videre at et mer helhetlig kommunalt ansvar innen pleie og omsorg vil kunne gi betydelige gevinster. Kommunene gis samme ansvar for hjelpemidler til mottakere av hjemmetjenester som hjelpemidler til beboere i institusjon. Kommunene vil ikke lenger kunne skyve hjelpemiddelansvaret over på folketrygden ved å opprette omsorgsboliger i stedet for sykehjemsplasser skriver utvalget. Bruken av hjelpemidler vil også i større grad kunne ses i sammenheng med personellinnsatsen.

Et helhetlig kommunalt ansvar innebærer at kommunene også har finansieringsansvaret. For å legge til rette for formåls- og kostnadseffektive løsninger anbefaler utvalget at de hjelpemidler som foreslås som et kommunalt ansvar legges inn i kommunenes rammefinansiering. Overføring av basishjelpemidler til kommunen krever at det ansettes flere med rehabiliterings-, personer med forvaltnings-, materialadministrasjons- og teknisk bakgrunn.

Utvalget vil gi brukerne større valgfrihet og åpner for fleksible løsninger gjennom økt bruk av tilskudd. Utvalget legger til grunn at brukere som ønsker det, fortsatt skal kunne låne hjelpemidler som i dag.

Uttalelse fra Norges Handikapforbund, Kommunalt råd for funksjonshemmede i Arendal og hovedstyret i KS.

I forbindelse med NOU 2010:5 har Norges Handikapforbund Agder oversendt en sak til kommunale og fylkeskommunale råd for funksjonshemmede i Agder. Saken er en anmodning om fylkeskommunale og kommunale høringsuttalelser hvor de ber om støtte til følgende uttalelse:

”Kommunalt råd for funksjonshemmede ber kommunen, ved kommunestyre eller formannskap, om å avgi høringssvar på NOU 2010:5 ”Aktiv deltakelse, likeverd og inkludering” med frist 15. oktober 2010.

Høringens forslag om å overføre dagens statlige ansvar for hjelpemidler til kommunene må avvises og Rådet for funksjonshemmede ber derfor om at følgende uttalelse blir vedtatt som høringssvar:

Retten til hjelpemidler må fortsatt ligge til folketrygdloven med et statlig finansieringsansvar. Dette vil sikre funksjonshemmede tilgang til hjelpemidler på alle livsområder, med mulighet til å leve et selvstendig liv. De økonomiske utfordringer kommunene står overfor gir lite rom for nye omfattende oppgaver på dette området. Retten til hjelpemidler må være uavhengig av geografisk bosted og kommuneøkonomi. Staten bør i stedet forbedre hjelpemiddelformidlingen ved å bidra til å styrke kommunenes ergoterapitilbud og rehabilitering samt styrke vaktmestertjenesten for reparasjon av hjelpemidler.”

Rådet for funksjonshemmede i Arendal kommune vedtok i møte 13.9.2010 enstemmig å gi sin tilslutning til ovenstående innstilling.

I nyhetsbrev fra KS datert 08.09.10 framkommer det at Hovedstyret gir KS-administrasjonen fullmakt til å utarbeide høringsuttalelsen i tråd med følgende vedtak:

”KS mener det er behov for et mer helhetlig hjelpemiddeltilbud - og at dette vil kunne gi viktige bidrag til aktiv deltakelse, likeverd og inkludering.

KS mener det sektoransvarsprinsippet som utredningsutvalget legger til grunn for sine forslag, er et vanskelig utgangspunkt for et mer helhetlig og brukerrettet hjelpemiddeltilbud.

KS mener den omfattende rettighetsreguleringen utvalget foreslår på hjelpemiddelområdet, knyttet til sine forslag om ny ansvarsfordeling, vil gjøre det vanskelig å konkretisere framtidige behov for hjelpemidler og de økonomiske og administrative konsekvensene for kommunesektoren og for den enkelte kommune.

KS mener at utredningens forslag om kommunalt ansvar og finansiering av basishjelpemidler i dagliglivet vil føre til en mer kompleks ansvars- og oppgavefordeling enn det som er dagens ordninger. Dette er et forslag som KS derfor ikke kan støtte.”

Rådmannens vurdering:

Kommunalt finansieringsansvar gjennom rammeoverføringer vil føre til at nødvendige tekniske hjelpemidler, som bedrer den funksjonshemmedes mestring og som bidrar til forsvarlig arbeidssituasjon for medarbeidere i pleie og omsorg, vil måtte konkurrere med andre viktige utfordringer som kommunen til en hver tid står ovenfor. Utvalgets forslag innebærer store utfordringer for Arendal kommune på flere områder som for eksempel kompetanse, økonomi, lokaliteter etc.

Sektoransvar bryter med prinsippet om helhetlige tilnærming, som vi skal legge til grunn i all tjenesteutøving og også med tanke på hjelpemiddelformidling.

Uttalelsene fra både Norges Handikapforbund og KS har til felles at man i likhet med utvalget ønsker et helhetlig hjelpemiddeltilbud med mål om aktiv deltakelse, likeverd og inkludering. Dette støttes også av rådmannen.

Rådmannen støtter KS hovedstyre sitt vedtak om at kommunalt ansvar og finansiering av basishjelpemidler i dagliglivet vil føre til en mer kompleks ansvars- og oppgavefordeling enn det som er dagens ordninger.

Etter kontakt med departementet vedrørende høringsfrist ønsket de ikke å gi forlenget høringsfrist. Bystyret vil ikke rekke å behandle denne saken innen tidsfrist 15. Oktober. Den fremmes allikevel, og høringsuttalelse sendes etter at Helse og omsorgskomiteen har behandlet denne i sitt møte 14.10.10. Vedtak i Bystyret ettersendes.

Rådmannen, dato 4/10-2010

Harald Danielsen